T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2020/666
KARAR NO : 2020/743
KARAR TR : 14.12.2020

ÖZET: 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu'nun 21 ve 24. maddeleri uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

–

K A R A R

Davacı : F.K.
Davalı : Tarım ve Orman Bakanlığı
Vekili : Av. M.Y.

O L A Y : Tarım ve Orman İşleri Bakanlığı VI. Bölge Müdürlüğü Isparta Şube Müdürlü-günün 25.12.2018 gün ve 2018/26 sayılı idari yaptırım kararı ile, davacının, 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu'nun 14. maddesinin ikinci fıkrası ile 5. maddesinin ikinci fıkrasını ihlal ettiğinin 18.12.2018 tarihinde düzenlenen tutanak ile tespit edildiğinden bahisle, davacı adına sırasıyla 4915 sayılı Kanun'un 24. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca 625,00 TL, 21. maddesinin birinci fıkrası uyarınca 415,00 TL olmak üzere toplam olarak 1040,00 TL idari para cezası verilmiştir.

Davacı, idari para cezasının iptali istemiyle adli yargı yerine başvuruda bulunmuştur.

YALVAÇ SULH CEZA HAKİMLİĞİ: 17.08.2020 gün ve D. İş. No:2019/16 sayı ile, kabahate konu hayvanlarla ilgili ayrıca tazminat raporu düzenlendiği ve ödenmesinin istendiği anlaşıldığından 5326 sayılı Kanun'un 27/8. maddesi uyarınca verilen idari yaptırım kararına karşı idari yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, verilen karar itiraz edilmeden kesinleşmiştir.

Davacı, bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

ISPARTA İDARE MAHKEMESİ; 06.10.2020 gün ve E:2020/1091 sayı ile, 5326 sayılı Kanun'un 27/8. maddesi uyarınca verilen idari yaptırım kararına karşı idari yargı yerinin görevli olabilmesi için tazminata karşı da dava açılmasının gerektiği, ancak davacının bu konuda bir talebinin bulunmadığı belirtilerek, 4915 sayılı Kanun'da, bu Kanun uyarınca verilen idari para cezası ile idari yaptırımlara karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenleme bulunmadığından davanın çözümünün 5326 sayılı Kanun uyarınca adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesinin Burhan ÜSTÜN'ün başkanlığında, Üyeler Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 14.12.2020 tarihli toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası da temin edilmek suretiyle birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu'nun 21 ve 24. maddeleri uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılmıştır.

4915 sayılı Kanun'un, "Amaç ve kapsam" başlığı altında düzenlenen 1. maddesinde, " Bu Kanunun amacı; sürdürülebilir av ve yaban hayatı yönetimi için av ve yaban hayvanlarının doğal yaşam ortamları ile birlikte korunmalarını, geliştirilmelerini, avlanmalarının kontrol altına alınmasını, avcılığın düzenlenmesini, av kaynaklarının millî ekonomi açısından faydalı olacak şekilde değerlendirilmesini ve ilgili kamu ve özel hukuk tüzel kişileri ile işbirliğini sağlamaktır.

(Değişik ikinci fıkra: 23/1/2008-5728/505 md.) Bu Kanun av ve yaban hayvanlarını ve yaşama ortamlarını, bunların korunmasını ve geliştirilmesini, av ve yaban hayatı yönetimini, avlakların kurulması, işletilmesi ve işlettirilmesini, avcılığın, av turizminin, yaban hayvanlarının üretiminin, ticaretinin düzenlenmesini, toplumun bilinçlendirilmesini, avcıların

eğitimini, av ve yaban hayatına ilişkin suç ve kabahatler ile bunların takibi ve cezalarını kapsar." denilmiş;

"Av Sezonu, Avlanma Esas ve Usulleri ile Av ve Yaban Hayatı Yönetimi" üst başlığı altında düzenlenen "Av sezonu" başlıklı 5. maddesinde, "Sürüngen, kuş ve memeli av hayvanlarının sınıf ve türlerine göre eş tutma, üreme, yavru büyütme, erginleşme gibi yaşam evrelerini dikkate alarak avlanma sürelerinin başlama ve bitiş tarihleri ile populasyon durumuna göre avlanma günleri ve av miktarlarını tespit etmeye, Devlet avlakları ve genel avlaklarda bazı türlerin avını ve bazı avlaklarda avlanmayı belli bir süre yasaklamaya; il av komisyonlarının görüş ve önerileri doğrultusunda Merkez Av Komisyonu, özel avlaklar ile örnek avlaklarda ise Bakanlık yetkilidir. Nesli tehlike altında olan, nadir, hassas ve benzeri statülerde yer alan türler ile endemik ve göçmen türlerin korunması amacıyla gerekli koruma tedbirlerini almaya, bu türler için bu Kanunda adı geçen koruma alanlarını oluşturmaya ve bu alanları ekolojik ihtiyaçlarına göre yönetmeye, doğal türlerin azalması veya nesillerinin tehlike altına girmesi durumunda yeniden yerleştirme çalışmalarının ekolojik prensiplere göre yapılmasını sağlamaya, av yasağına ilişkin esas ve usulleri tespit etmeye, avcılığın denetlenmesi ve izlenmesi çalışmalarını yapmaya ve uygulamada gerekli tedbirleri almaya Bakanlık yetkilidir.

Merkez Av Komisyonunca tespit edilen av miktarları ve avlanma süreleri dışında avlanılamaz.

Av ve yaban hayatının korunması, geliştirilmesi ve sürdürülebilir yönetiminde; kamuoyu desteğinin sağlanması için toplumun bilgilendirilmesi, bilinçlendirilmesi ile avcıların ve toplumun eğitilmesi amacıyla; Türkiye sınırları içinde yayın yapan ulusal, bölgesel, yerel radyo ve televizyonlar; av sezonunun başlamasından onbeş gün önce ve sona ermesinden itibaren de onbeş gün süreyle eğitici, uyarıcı ve tanıtıcı yayın yapmak zorundadırlar. Bu yayın ve tanıtım faaliyetleri her kuruluşun ana haber bültenlerinden sonraki kuşakta ve ücretsiz olarak yayınlanır. Bu programların süresi yılda toplam üç saatten az olamaz. Bu hizmetlerin yürütülmesinde kurum ve kuruluşlar Bakanlık ile işbirliği yaparlar.";

"Avlanma izni" başlıklı 14. maddesinde, "Avcılık belgesi sahibi avcılar, avlanmak istedikleri av yılına ait avlanma izin ücretini Döner Sermaye İşletmesine yatırmak suretiyle avlanma izni almak zorundadırlar. Avlanma izin ücreti Bakanlıkça, hayvan gruplarına, avlanmanın il, bölge veya ülke genelinde yapılmasına göre farklı olarak tespit edilebilir. Avlanma izni bir av yılı içindir.

Avlaklarda, avcılık belgesi ve avlanma izni olmadan avlanılamaz.

Özel avlaklarda üretilip salınan türlerin avlanması için gerekli izin, avlak sahibi veya işletenlerce ücreti karşılığı verilir. Bu ücretin %10'u Döner Sermaye İşletmesine yatırılır, aksi takdirde özel avlak kuruluş izni iptal edilir.

Avlanma izin ücretlerinin tahsili ve Döner Sermaye İşletmesine yatırılması ile ilgili esaslar Bakanlıkça tespit edilir." hükmü yer almış;

"Cezalar" üst başlığı altında düzenlenen "Yasaklara uymama" başlıklı 21. maddesinin birinci fıkrasında, "(Değişik: 23/1/2008 – 5728/507 md.)

4 üncü maddenin birinci, ikinci ve altıncı fıkralarına aykırı hareket edenlere, 5 inci maddenin birinci ve ikinci fıkraları gereğince tespit edilen av miktarı ve avlanma süreleri dışında avlananlara, 12 nci maddenin üçüncü fıkrası gereğince Bakanlıkça getirilecek yasaklara uymayanlara, her bir aykırılık için ayrı ayrı olmak üzere ikiyüz Türk Lirası idarî para cezası verilir.

(…….)";

"Avlanma esaslarına uymama ve belgesiz avlanma" başlıklı 24. maddesinin üçüncü fıkrasında,

(…….)

"Bu Kanuna göre alınması gereken avcılık belgesini almadan avlananlara üçyüz Türk Lirası; avlanma izni olmadan avlananlara ise yüzelli Türk Lirası idarî para cezası verilir.

(…….)" denilmiştir.

Olayda, dava, 4915 sayılı Kanun'un 21 ve 24. maddeleri uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılmış olup, 4915 sayılı Kanun'da idari para cezasına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

Öte yandan, 30.3.2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3 üncü maddesini değiştiren 6.12.2006 günlü, 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesinde, " (1) Bu Kanunun;

a) İdari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idari para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır" denilmiş;

Anılan Kanun'un birinci maddesinde, "Bu Kanunda; toplum düzenini, genel ahlâkı, genel sağlığı, çevreyi ve ekonomik düzeni korumak amacıyla;

a) Kabahatlere ilişkin genel ilkeler,

b) Kabahatler karşılığında uygulanabilecek olan idari yaptırımların türleri ve sonuçları,

c) Kabahatler dolayısıyla karar alma süreci,

d) İdari yaptırıma ilişkin kararlara karşı kanun yolu,

e) İdari yaptırım kararlarının yerine getirilmesine ilişkin esaslar,

Belirlenmiş ve çeşitli kabahatler tanımlanmıştır" denilerek Kanunun amaç ve kapsamı belirlenmiş; ikinci kısmında yer alan 32 ila 43. maddelerinde, Türk Ceza Kanunu kapsamı dışında kalan çeşitli kabahatler sayılarak, bu eylemlere yaptırımlar öngörülmüştür.

Aynı Kanun'un 2. maddesinde, "kabahat" deyiminden, kanunun karşılığında idari yaptırım uygulanmasını öngördüğü haksızlığın anlaşılacağı; 16. maddesinde, kabahatler karşılığında uygulanacak olan idari yaptırımların "idari para cezası" ve "idari tedbirler"den ibaret bulunduğu; "idari tedbirler"in de mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirler olduğu belirtilmiş, "başvuru yolu" başlıklı 27. maddesinin birinci fıkrasında, "idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir." düzenlemeleri yer almıştır.

Bu düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu'nda da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacak olması nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Yasa hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Isparta İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile, Yalvaç Sulh Ceza Hâkimliğince verilen 17.08.2020 gün ve D. İş. No:2019/16 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç: Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle, Isparta İdare Mahkemesince yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile, Yalvaç Sulh Ceza Hâkimliğince verilen 17.08.2020 gün ve D. İş. No:2019/16 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 14.12.2020 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Burhan ÜSTÜN	Üye Şükrü BOZER	Üye Mehmet AKSU	Üye Birol SONER
	Üye Aydemir TUNÇ	Üye Nurdane TOPUZ	Üye Ahmet ARSLAN